

PROJECTE: Accions educatives dirigides a joves

RESULTATS DE L'ENQUESTA DE L'ACCIÓ EDUCATIVA: *Com prevenim, com gaudim?* ANY 2015

INTRODUCCIÓ	2
RESULTATS PRE-TEST	2
PERFIL DE LA MOSTRA.....	2
ESTEREOTIPS DE GÈNERE	3
PRÀTIQUES SEXUALS.....	6
ÚS MESURES PREVENTIVES.....	9
FONTS D'INFORMACIÓ.....	16
CONEIXEMENTS I PERCEPCIONS SOBRE PREVENCIÓ DEL VIH I SALUT SEXUAL	17
RESULTATS COMPARACIÓ PRE-POST TEST	19
PERFIL DE LA MOSTRA.....	19
ESTEREOTIPS DE GÈNERE	19
ÚS MESURES PREVENTIVES.....	21
CONEIXEMENTS I PERCEPCIONS SOBRE PREVENCIÓ DEL VIH I SALUT SEXUAL	23
CONCLUSIONS.....	26

INTRODUCCIÓ

QUÈ ÉS Com prevenim, com gaudim?

Com prevenim, com gaudim? és una acció educativa de promoció de la sexualitat saludable de SIDA STUDI que es caracteritza per:

Públic destinatari: Joves que prioritàriament hagin participat al curs escolar anterior en l'acció educativa *Prevenir per gaudir*

Durada: 2 sessions de 2 hores

Número màxim de participants: 30

Ponents: Parella pedagògica (una educadora i un educador)

RESULTATS PRE-TEST

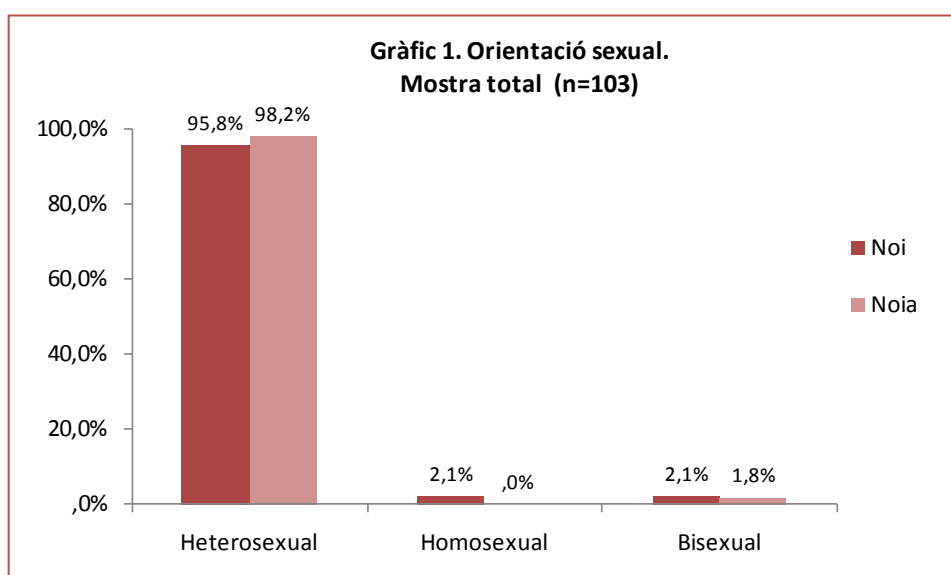
PERFIL DE LA MOSTRA

Un total de 109 joves estudiants de primer de Batxillerat (52 de Salesians Rocafort i 57 de Salesians d'Horta) han emplenat correctament el qüestionari PRE-Test. Les dues escoles són concertades i ubicades a la ciutat de Barcelona. El 46,7% són nois i el 53,3% noies. En 4 joves no es coneix el sexe i per tant no s'inclouran en els anàlisis comparatius entre nois i noies. L'edat mitjana és de 16,2 anys (DE:0,45). El 94,3% són persones nascudes a l'Estat espanyol.

La **Taula 1** mostra l'origen de pares/mares i la religió dels/de les joves:

Taula 1. Origen pares/mares i religió joves	
	%
<i>Origen pare:</i>	
Espanyols	88,5
Altres països	11,5
<i>Origen mare:</i>	
Espanyoles	89,4
Altres països	10,6
<i>Religió:</i>	
Catòlic/a	47,2
Altres	3,7
Cap	49,1

Aproximadament el 2% dels/de les joves es defineixen com homosexuals i un 1,0% com a bisexuals (**Gràfic 1**).

ESTEREOTIPS DE GÈNERE

A la **Taula 2** es mostra la distribució de la mostra segons la seva opinió en relació als estereotips de gènere. Les diferències estadísticament significatives en les proporcions de cada ítem segons sexe estan marcades amb un asterisc i les diferències en les mitjanes amb dos asteriscs.

S'observen diferències per sexes tant en les proporcions com en les mitjanes en el següent ítem:

- “S'hauria de permetre a nois i noies poder triar lliurement la seva orientació sexual: heterosexualitat, bisexualitat o homosexualitat”

S'observen diferències per sexes en les proporcions també en els següents ítems:

- “Es adequat que l'home prengui la iniciativa en les relacions sexuals”
- “En general, els homes solen tenir impulsos sexuals de major intensitat”

RESULTATS USUARIS I USUÀRIES – “COM PREVENIM, COM GAUDIM?”
ANY 2015

Taula 2. Opinions sobre els estereotips de gènere

		Total o força desacord	Una mica en desacord	Ni d'acord ni desacord	Una mica d'acord	Total o força d'acord		
		%	%	%	%	%	Mitjana	(DE)
<i>Les dones lesbianes haurien de ser acceptades amb total normalitat (n=105)</i>	Nois	0	0	8,2	4,1	87,8	6,65	0,90
	Noies	0	0	1,8	5,4	92,9	6,68	0,66
<i>No hi ha forma de canviar el fet de que una dona que surt sola de nit sempre tindrà més probabilitats que un home de trobar-se amb problemes (n=105)</i>	Nois	16,3	14,3	24,5	14,3	30,6	4,37	1,76
	Noies	23,2	5,4	8,9	25,0	37,5	4,41	1,97
<i>Tot i que pot semblar dur, ni ara ni mai s'ha de permetre que les parelles homosexuals adoptin nens/es, doncs pot resultar perjudicial que els pares siguin del mateix sexe (n=105)</i>	Nois	91,8	0	4,1	4,1	0	1,39	2,00
	Noies	85,7	1,8	3,6	3,6	5,4	1,8	1,52
<i>En general, si una dona no està casada ni viu en parella sol ser perquè no ha trobat ningú que s'hagi enamorat d'ella (n=105)</i>	Nois	55,1	18,4	16,3	6,1	4,1	2,53	1,46
	Noies	66,1	10,7	16,1	1,8	5,4	2,21	1,61
<i>Encara que no ho vulguin reconèixer, les dones sempre se sentiran més atretes per els homes forts i virils (n=104)</i>	Nois	25,0	10,4	22,9	12,5	29,2	4,00	1,9
	Noies	33,9	12,5	16,1	10,7	26,8	3,77	2,11
<i>S'hauria de permetre a nois i noies poder triar lliurement la seva orientació sexual: heterosexualitat, bisexualitat o homosexualitat* (n=105)</i>	Nois	0	4,1	8,2	2	85,7	6,49**	1,14
	Noies	0	0	0	0	100	6,82**	0,39

RESULTATS USUARIS I USUÀRIES – “COM PREVENIM, COM GAUDIM?”
ANY 2015

<i>Es natural que els pares concedeixin més llibertat als fills nois, ja que les noies sempre poden patir un major perill (n=104)</i>	Nois	26,5	10,2	14,3	22,4	26,5	4,02	1,91
	Noies	32,7	7,3	12,7	16,4	30,9	3,93	2,05
<i>Es més adequat que l'home prengui la iniciativa en les relacions sexuals* (n=105)</i>	Nois	32,7	6,1	42,9	14,3	4,1	3,24	1,57
	Noies	51,8	14,3	10,7	14,3	8,9	2,75	1,83
<i>Per la seva naturalesa, l'home necessita masturbar-se més que la dona (n=105)</i>	Nois	36,7	6,1	34,7	6,1	16,3	3,37	1,86
	Noies	33,9	7,1	23,2	14,3	21,4	3,63	1,92
<i>En general, els homes solen tenir impulsos sexuals de major intensitat* (n=105)</i>	Nois	16,3	6,1	42,9	24,5	10,2	4,04	1,53
	Noies	25,0	12,5	12,5	23,2	26,8	4,00	1,89
<i>S'hauria de considerar normal que una persona homosexual (home o dona) fos presidenta del govern (n=104)</i>	Nois	2,0	0	14,3	6,1	77,6	6,22	1,26
	Noies	5,5	1,8	10,9	5,5	76,4	6,00	1,63
<i>A pesar de tot el respecte que mereixen, es natural que no es permeti el matrimoni entre homosexuals (n=105)</i>	Nois	75,5	6,1	16,3	0	2,0	1,82	1,3
	Noies	80,4	8,9	5,4	1,8	3,6	1,8	1,34

* diferències estadísticament significatives en les proporcions ** diferències estadísticament significatives en les mitjanes

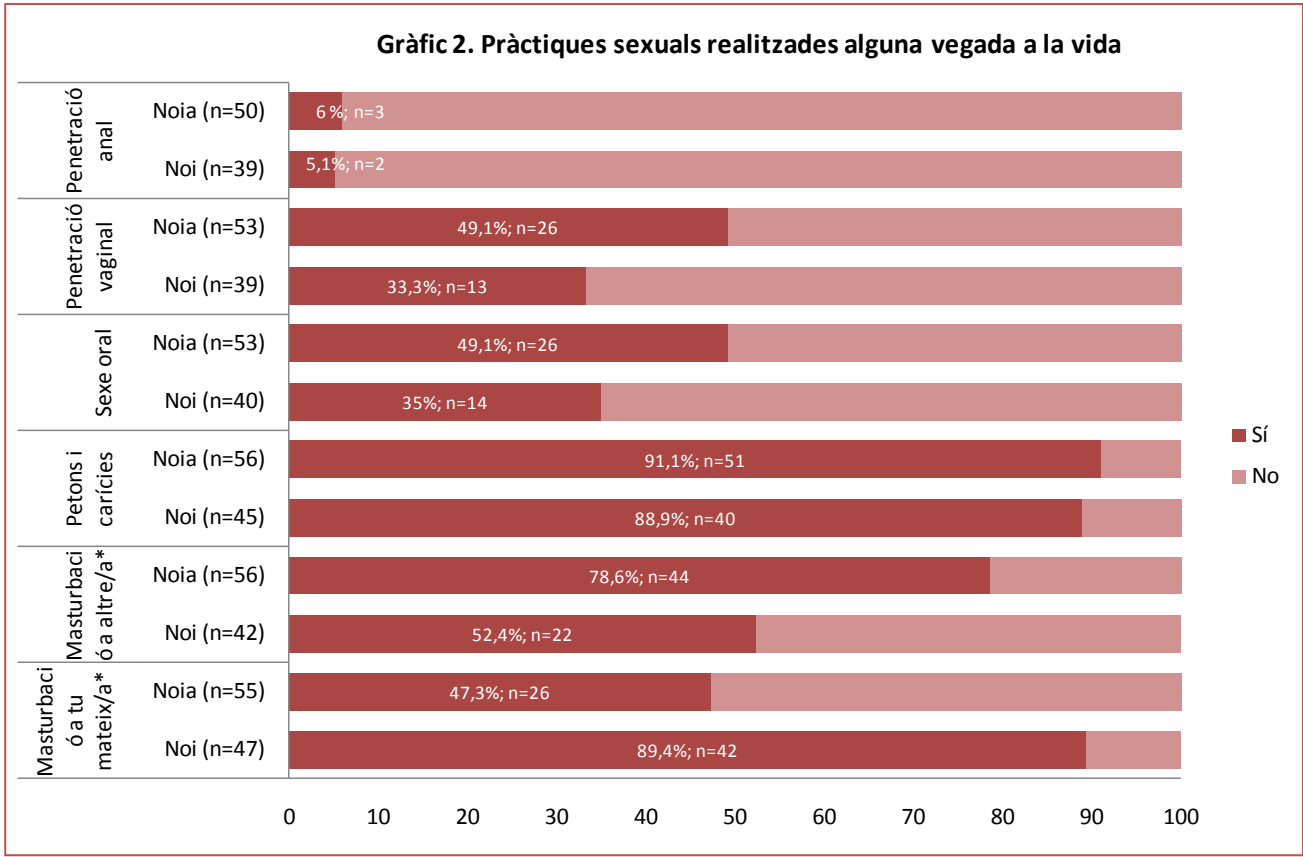
Centre d'Estudis Epidemiològics
sobre les Infeccions de Transmissió
Sexual i Sida de Catalunya

RESULTATS USUARIS I USUÀRIES – “COM PREVENIM, COM GAUDIM?”
ANY 2015

PRÀCTIQUES SEXUALS

El **Gràfic 2** mostra les pràctiques sexuals realitzades pels nois i per les noies alguna vegada a la vida.

- En total 6 nois/es (**5,8%**) no han tingut cap contacte sexual (masturbació a un altre, sexe oral, petons i carícies i/o, penetració anal o vaginal).
- El **43%** de nois i noies han practicat sexe oral, i el **42,4%** de nois/es han realitzat pràctiques amb penetració (**39/92**).
- Les pràctiques on s’observen diferències entre nois i noies són la masturbació a un mateix, essent els nois qui la practiquen amb més freqüència (**89,4%** respecte el **47,3%** de les noies), i la masturbació a un altre/a on són les noies les que mostren la major freqüència (**52,4%** i **78,6%** dels nois i noies, respectivament).

* p<0,001

Centre d'Estudis Epidemiològics
sobre les Infeccions de Transmissió
Sexual i Sida de Catalunya

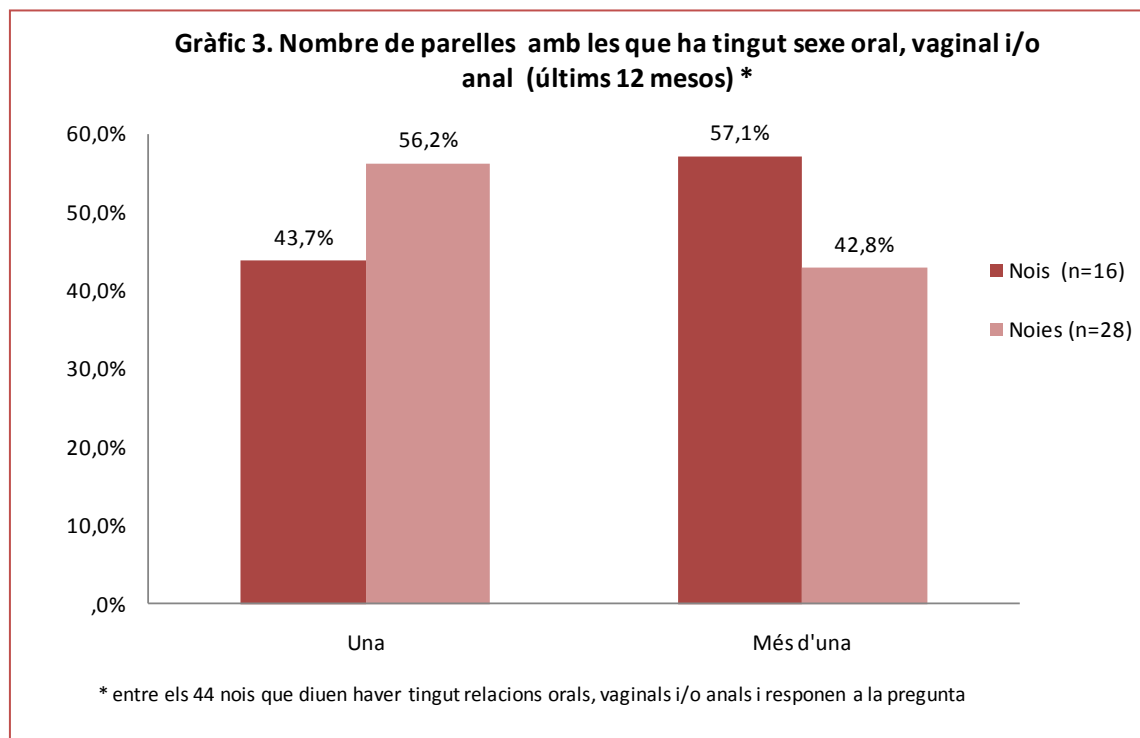
RESULTATS USUARIS I USUÀRIES – “COM PREVENIM, COM GAUDIM?”
ANY 2015

Les edats d'inici de les diferents pràctiques sexuals es mostren en la **Taula 3**.

Taula 3. Edat mitjana d'inici a les pràctiques sexuals					
		<i>n</i>	<i>% dels/les que realitzen la pràctica que contesten</i>	<i>Mitjana edat inici</i>	<i>DE</i>
<i>Penetració anal</i>	Noi	1	50	15,0	-
	Noia	2	66,7	16,0	-
<i>Penetració vaginal</i>	Noi	9	69,2	15,6	1
	Noia	22	84,6	15,4	0,7
<i>Sexe oral</i>	Noi	9	64,3	15,4	0,9
	Noia	19	73,1	15,0	0,8
<i>Petons i carícies</i>	Noi	26	65,0	13,7	1,6
	Noia	37	72,5	13,6	1,5
<i>Masturbació a altre/a</i>	Noi	13	59,1	15,3	0,8
	Noia	32	72,7	14,9	0,9
<i>Masturbació a tu mateix/a*</i>	Noi	26	61,9	12,6	1,3
	Noia	17	65,4	14,4	1,1
* p<0,001; Limitacions: no es pot extrapolar al total de joves que han realitzat la pràctica, especialment si els percentatges de resposta no arriben al 70%					

Els nois inicien abans la masturbació a un mateix que les noies. En la resta de pràctiques sexuals no s'observen diferències per sexes.

En quant al nombre de parelles amb les quals els/les joves han tingut sexe oral, vaginal i/o anal els darrers 12 mesos, no s'observen diferències entre nois i noies (**Gràfic 3**).

Gairebé la meitat dels/de les joves (n=44, 48,9%) ha tingut una o més d'una parella amb la què ha realitzat sexe oral, anal i/o vaginal en el darrer any. Entre aquests, el 57,1% i 42,8% dels nois i noies, respectivament, diuen haver tingut més d'una parella sexual al darrer any. Si considerem només els nois/es que han practicat sexe oral i/o penetració anal i/o vaginal alguna vegada a la vida i contesten a la pregunta sobre nombre de parelles (n=83), el 53% declara haver tingut almenys una parella els últims 12 mesos.

ÚS MESURES PREVENTIVES

Als/a les joves que havien practicat la penetració anal i/o vaginal els últims 12 mesos se'ls preguntava si havien utilitzat algun mètode preventiu en aquest període. La **Taula 4** mostra les opcions preventives escollides en els darrers 12 mesos en les pràctiques sexuals amb penetració (la poca mostra fa que no s'hagi pogut comparar entre nois i noies).

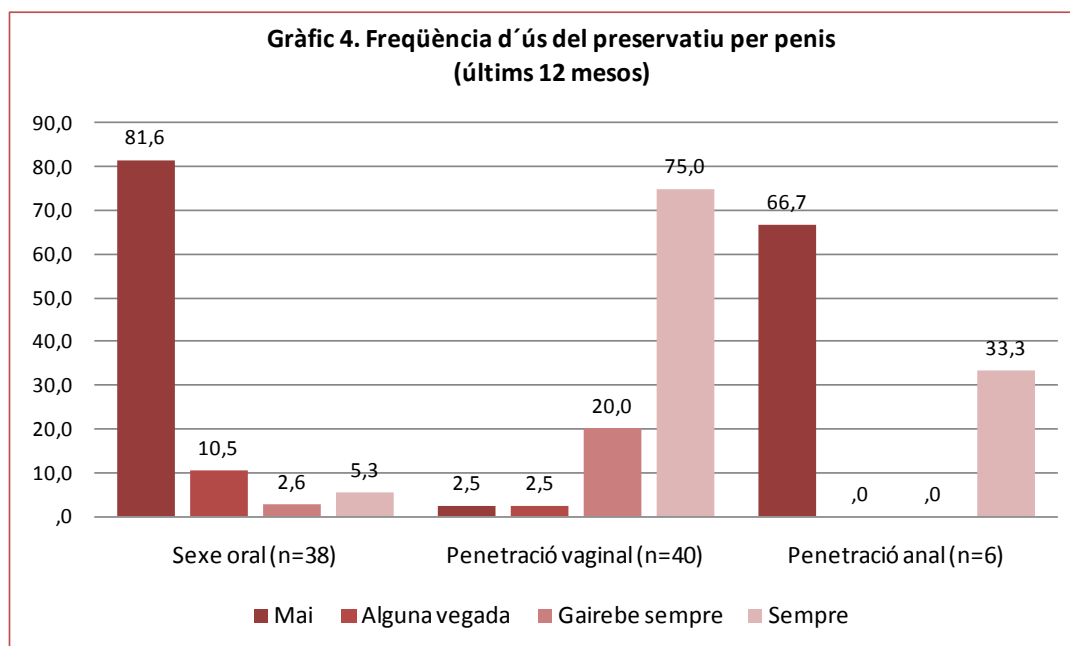
Taula 4. Opcions preventives escollides en les pràctiques anals i/o vaginals (últims 12 mesos)				
	Mai (%)	Alguna vegada (%)	Gairebé sempre (%)	Sempre (%)
Preservatiu penis (n=39)	5,1	2,6	17,9	74,4
Preservatiu vagina (n=36)	94,4	0	0	5,6
Pastilla anticonceptiva (n=36)	86,1	2,8	5,6	5,6
Marxa enrere (n=35)	77,1	22,9	0	0
Pastilla del dia després (n=36)	75,0	25,0	0	0
Base: aquesta pregunta la responen sols els 16 nois i 26 noies que deien haver realitzat la penetració anal i/o vaginal en el darrer any.				

L'opció preventiva més utilitzada en el darrer any (gairebé sempre o sempre) ha estat el preservatiu (92,3%). La opció preventiva escollida en segon lloc ha estat la pastilla del dia després (25,0% alguna vegada), seguit de la marxa enrere (22,9% alguna vegada).

Motius pels quals han escollit les opcions preventives:

- Preservatiu penis (n=36): 75% per prevenir l'embaràs, prevenir ITS i prevenir el VIH (tots els motius exposats); el 19,4% per prevenir embaràs, un 2,8% per prevenir l'embaràs i el VIH i un 2,8% per prevenir l'embaràs i les ITS.
- Preservatiu vagina (n=2): 50% tots els motius exposats i 50% per prevenir l'embaràs.
- Pastilla anticonceptiva (n=5): 40% tots els motius exposats i 60% per prevenir l'embaràs.
- Marxa enrere (n=6): 50% tots els motius exposats i 50% per prevenir l'embaràs.
- Pastilla del dia després (n=9): 11,1% tots els motius exposats i 88,9% per prevenir l'embaràs.

El **Gràfic 4** mostra la freqüència d'ús del preservatiu en el sexe oral, vaginal i anal. Cal remarcar que en el cas de la penetració anal el baix nombre d'efectius dificulta la interpretació de les dades. Una elevada proporció de nois/es no utilitzen mai el preservatiu per penis pel sexe oral (81,6%) ni per la penetració anal (66,7%) mentre que el 95% l'utilitza gairebé sempre o sempre en la penetració vaginal.

L'ús del preservatiu a la darrera relació sexual es va preguntar als 13 nois i 26 noies que declaraven haver realitzat la penetració anal i/o vaginal alguna vegada en el darrer any. El 84,2% dels/de les joves van afirmar haver usat un preservatiu en la seva darrera relació sexual amb penetració (83,3% nois i 84,6% noies; $p > 0,05$).

D'entre els nois i noies que no l'havien usat ($n=6$), un 33,3% va ser perquè no en tenia de disponibles (relació sexual imprevista), un 33,3% perquè usaven un altre mètode anticonceptiu, un 16,7% perquè creia que la seva parella era fidel i un 16,7% perquè no creia que fos necessari.

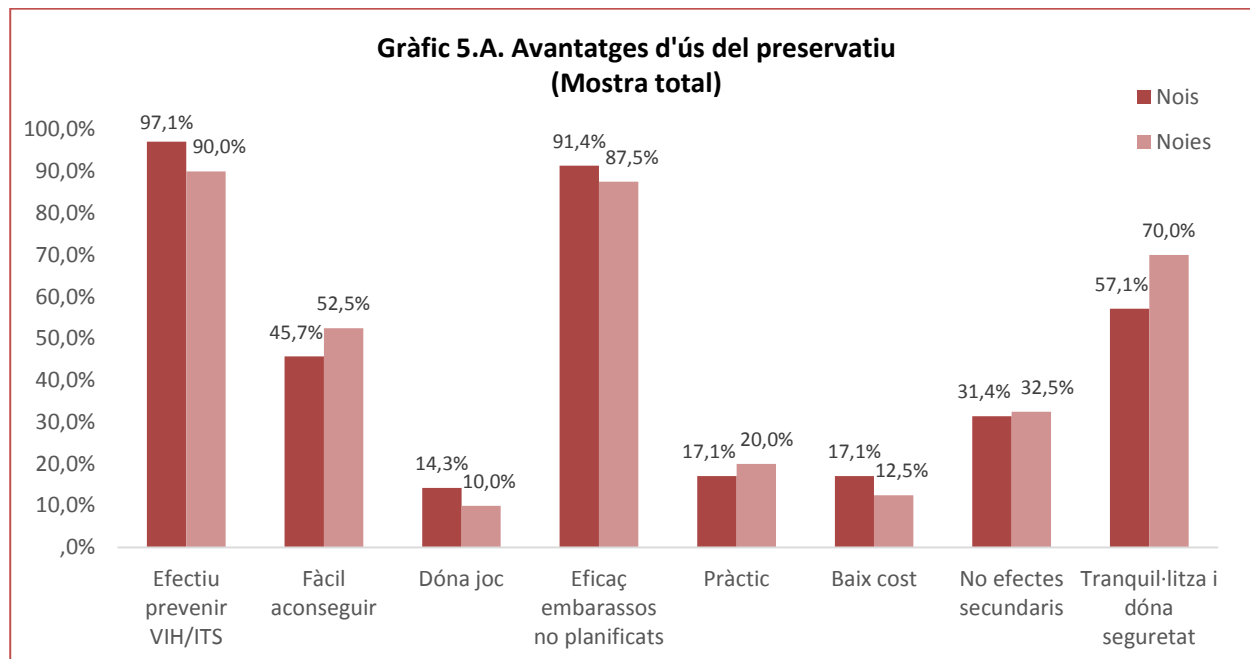
La **Taula 5** mostra l'actitud dels/de les joves que han tingut relacions sexuals amb penetració alguna vegada en diferents situacions que plantegen la capacitat de negociació en l'ús del preservatiu.

Amb la parella estable, la majoria de nois/es intentaria convèncer la parella d'usar el preservatiu en el cas que la parella no volgués usar-lo en les relacions sexuals. No obstant, un major percentatge de noies que de nois també seguiria amb altres pràctiques sense realitzar la penetració (40% respecte 20,8%).

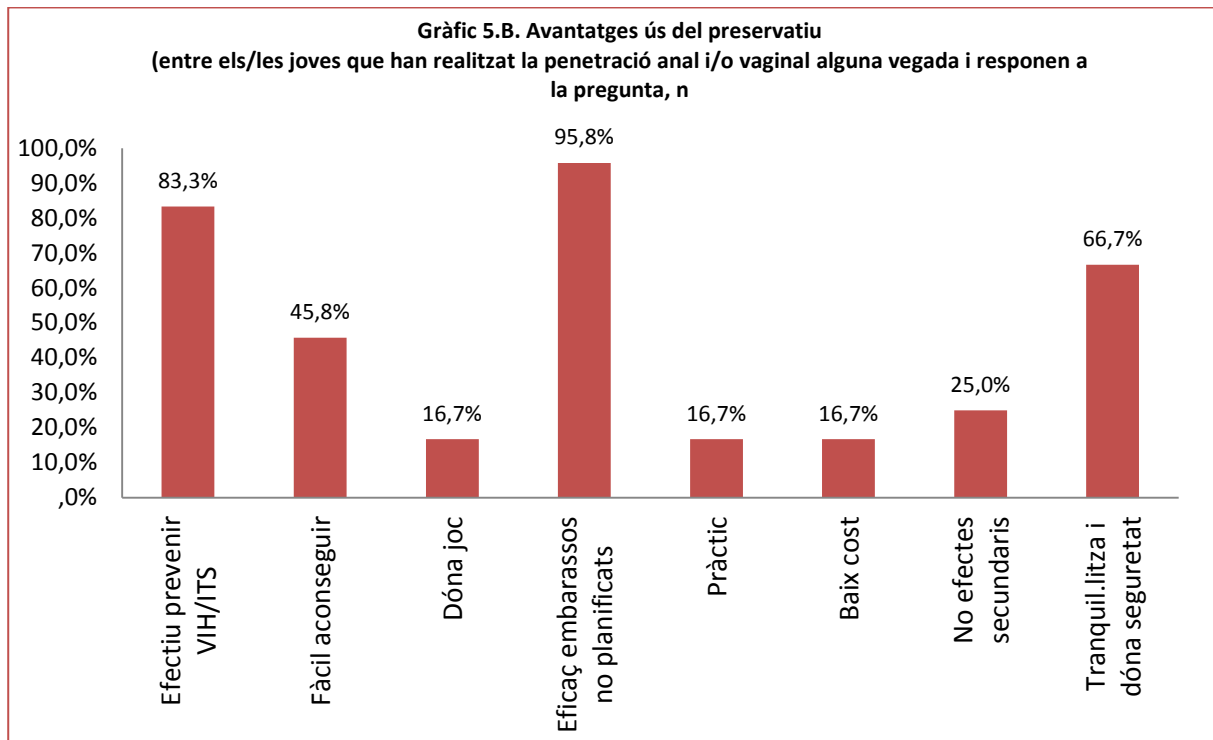
Amb una parella ocasional, són més les noies que es negarien rotundament a tenir relacions sexuals sense preservatiu (58,2% respecte 18,8%) mentre que els nois intentarien convèncer la parella d'utilitzar-lo (45,8% respecte 16,4%).

Taula 5. Capacitat de negociació		
	Nois (n=48) %	Noies (n=55) %
<i>Una nit estàs amb la teva parella i decidiu mantenir relacions sexuals (amb penetració), però ell/ella no vol utilitzar preservatiu aquella nit... Què fas? *</i>		
No faig res i ens posem a dormir o a veure una pel·lícula	4,2	9,1
Seguim amb altres pràctiques sense realitzar la penetració	20,8	40
Intento convèncer-la/lo d'utilitzar el preservatiu	58,3	45,5
Accedeixo, en tinc ganes, per un dia no passarà res i confio en la meva parella	16,7	5,5
	Nois (n=48) %	Noies (n=55) %
<i>Una nit “boja” trobes parella i et demana tenir relacions sexuals (amb penetració) sense preservatiu... Com reacciones? **</i>		
Em nego rotundament i segueixo la festa	18,8	58,2
Seguim amb altres pràctiques sense realitzar penetració	20,8	25,5
Intento convèncer-la/lo d'utilitzar el preservatiu	45,8	16,4
Si la nit és boja de veritat, ni m'ho plantejo i ho faig sense preservatiu	14,6	0
*p=0,55; **p<0,0001		

El **Gràfic 5A** (mostra total) i el **Gràfic 5B** (entre els/les 24 joves que han realitzat la penetració anal i/o vaginal alguna vegada i que contesten a la pregunta) presenten els avantatges que troben els/les joves en utilitzar el preservatiu.

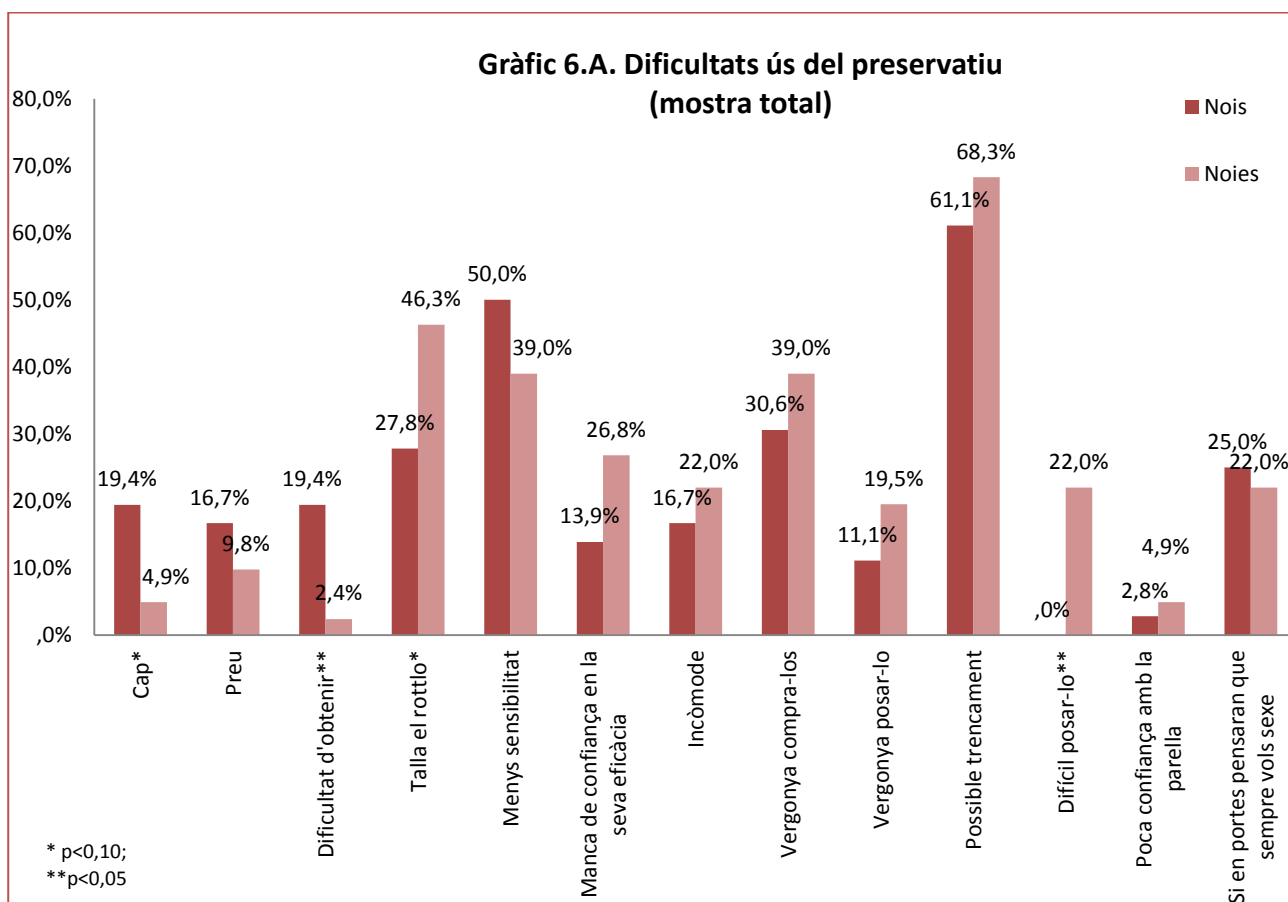

En la mostra total, els avantatges més citats del preservatiu tant per nois com per noies són l'eficàcia per prevenir el VIH/ITS (93,3%) i els embarassos (89,3%) i que donen seguretat (64%). No s'observen diferències entre nois i noies.

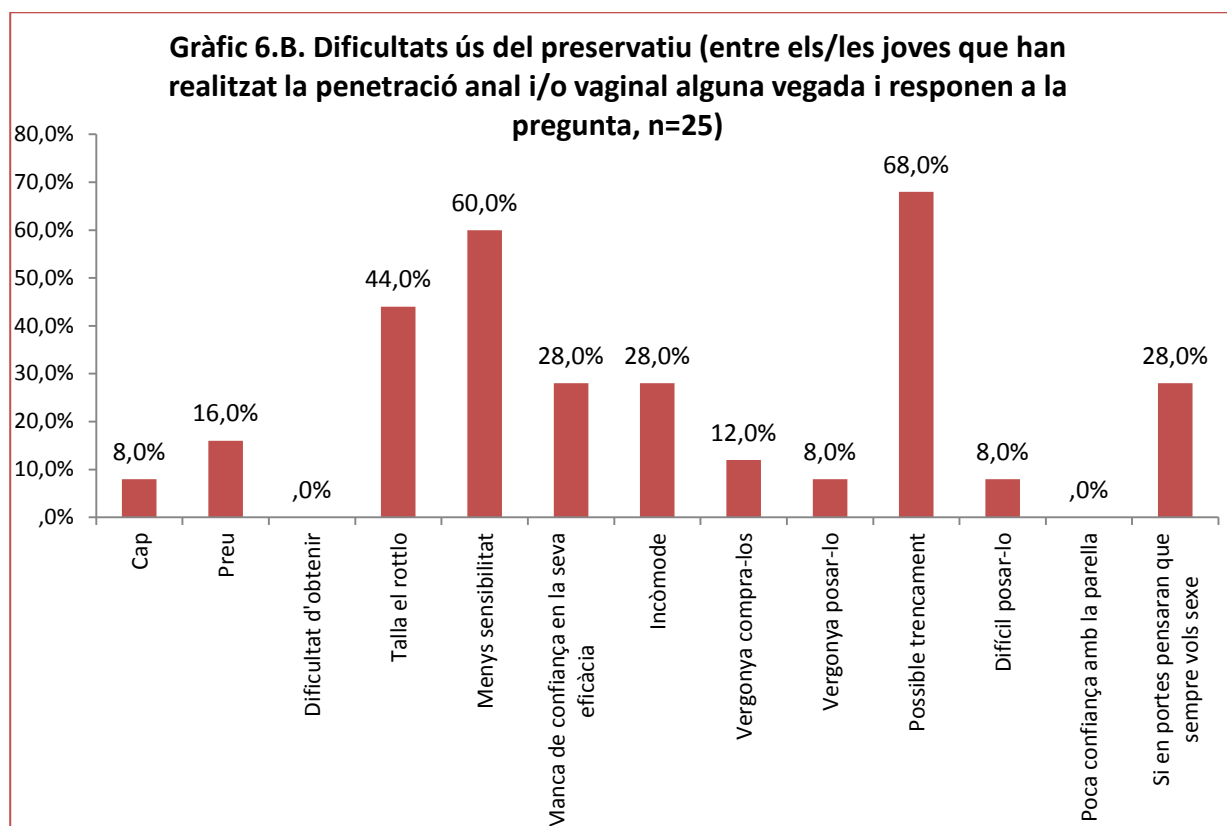

Els/les nois/es que han mantingut relacions sexuals alguna vegada destaquen els mateixos avantatges del preservatiu que la mostra total, sent l'eficàcia per prevenir els embarassos la opció declarada amb major freqüència (95,8%) (Gràfic 5B).

El **Gràfic 6A** (mostra total) i el **Gràfic 6B** (entre els/les 25 joves que han realitzat la penetració anal i/o vaginal alguna vegada i que contesten a la pregunta) presenten les dificultats que troben els/les joves a l'utilitzar el preservatiu.

En la mostra total (**Gràfic 6A**), la dificultat principal en utilitzar el preservatiu més citada tant pels nois com per les noies és la por al possible trencament (61,1% respecte 68,3%). Les noies en segon lloc destaquen que talla el rotllo o interrompt (46,3%) i els nois que resta sensibilitat (50%).

Quan es considera els nois/es que han realitzat la penetració alguna vegada, la dificultat més citada és de nou la por al possible trencament (68%), seguida de la pèrdua de sensibilitat (60%) i el fet que el preservatiu talla el rotillo (44 %) (**Gràfic 6B**).

Cap jove afirma que ell/a o la seva parella alguna vegada ha tingut un avortament. Un 5,9% dels joves (5 noies i 1 noi) afirmen haver fet servir el tractament post-coital. Entre els/les que l'han utilitzat: 66,7% una vegada i 33,3 dues vegades. Si tenim en compte els nois i les noies que han penetrat (vaginal) alguna vegada, el percentatge d'ús del tractament post-coital es del 15,8% (7,7% en nois i 20% en noies; $p>0,05$).

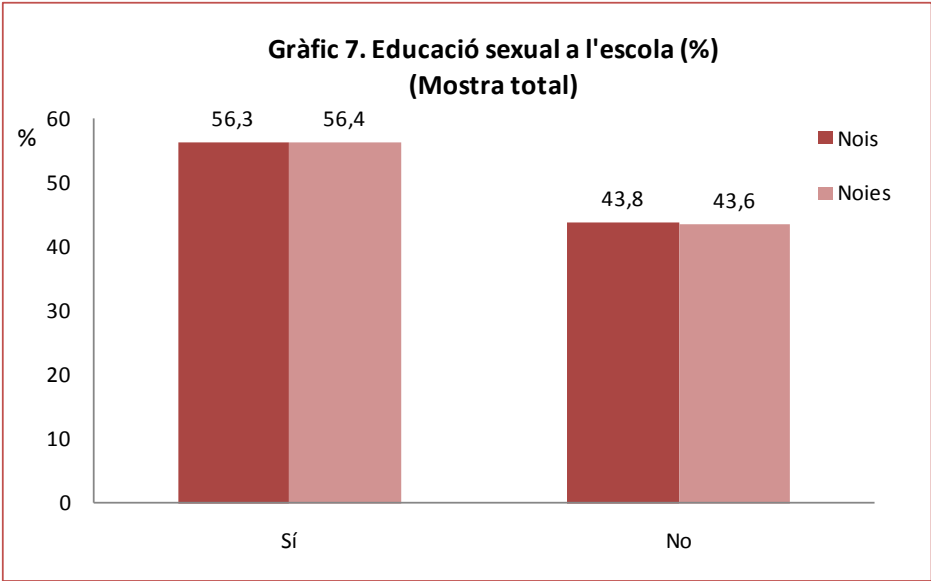

Centre d'Estudis Epidemiològics
sobre les Infeccions de Transmissió
Sexual i Sida de Catalunya

RESULTATS USUARIS I USUÀRIES – “COM PREVENIM, COM GAUDIM?”
ANY 2015

FONTS D'INFORMACIÓ

El percentatge que afirma haver rebut educació sexual a l'escola, a banda dels tallers de SIDA STUDI, és del 56,3% dels/de les joves, sense observar diferències entre nois i noies (Gràfic 7).

La **Taula 6** mostra la font principal d'informació sobre sexualitat dels/de les joves.

Taula 6. Font principal d'informació sobre sexualitat (%) Mostra total (n=74)		
	Nois	Noies
Família	44,1	37,5
Parella*	32,4	63,4
Amics/gues	91,2	95
Internet*	76,5	23,5
TV*	55,9	30,0
Escola	64,7	62,5
Llibres i revistes*	5,9	30,0
* diferències estadísticament significatives . Categories no excloents (poden marcar més d'una resposta)		

Les principals fonts d'informació són els amics/gues tant per nois (91,2%) com per noies (95%). En segon i tercer lloc els nois destaquen Internet i l'escola (76,5% i 64,7%, respectivament), en canvi les noies destaquen la parella i l'escola (63,4% i 62,5%, respectivament).

CONEIXEMENTS I PERCEPCIONS SOBRE PREVENCIÓ DEL VIH I SALUT SEXUAL

Les Taules 7 i 8 presenten el grau d'acord dels nois i les noies amb diferents ítems sobre coneixements sobre prevenció del VIH i percepcions sobre la salut sexual.

Pel que fa als coneixements, no s'observen diferències entre els noies i les noies. Alguna diferència apareix en relació a les actituds i percepcions sobre VIH/ITS i altres aspectes sobre sexualitat.

Taula 7. Coneixements sobre prevenció del VIH (%) (Mostra total)		
	% D'acord	
	Nois	Noies
<i>Compartir pis, estudiar, treballar o compartir la roba amb una persona infectada pel VIH posa en risc a d'altres persones (n=101)</i>	27,7	25,9
<i>Una persona amb aspecte saludable pot tenir el VIH (n=104)</i>	95,9	98,2
<i>Pot reduir-se el risc de transmissió del VIH mantenint relacions sexuals amb una parella fidel i no infectada (n=102)</i>	78,7	78,2
<i>Es pot adquirir el VIH per compartir aliments amb una persona infectada (n=101)</i>	26,1	20,0
<i>Es possible infectar-se pel VIH per una picada de mosquit (n=98)</i>	53,3	45,3
<i>El risc de transmetre el VIH a través del sexe oral és molt menor que a través de la penetració (n=102)</i>	51,1	56,4
<i>El VIH es pot agafar morrejant-se amb una persona infectada (n=98)</i>	28,3	25,0
<i>Utilitzar sempre el preservatiu en les relacions sexuals fa desaparèixer el risc d'infecció del VIH (n=103)</i>	72,9	76,4
No el 100% dels joves responen a tots els ítems.		

Si construïm l'indicador GARP recomanat per ONUSIDA per descriure el nivell de coneixements dels/de les joves en relació a la transmissió del VIH veiem que el 31,7% dels nois i el 33,3% de les noies tenen un coneixement elevat ($p>0,05$)¹.

¹Aquest indicador es construeix a partir de les respostes als ítems: “Una persona amb aspecte saludable pot tenir el VIH”, “Pot reduir-se el risc de transmissió del VIH mantenint relacions sexuals amb una parella fidel i no infectada”, “Es pot adquirir el VIH per compartir aliments amb una persona infectada”, “Es possible infectar-se pel VIH per una picada de mosquit”, i “Utilitzar sempre el preservatiu en les relacions sexuals fa desaparèixer el risc pel infecció del VIH”.

Taula 8. Coneixements, actituds sobre VIH/ITS i altres aspectes sobre sexualitat (Mostra total)		
	% D'acord	
	Nois	Noies
<i>Treure el penis de la vagina abans d'ejacular evita sempre un embaràs (n=104)</i>	14,6	8,9
<i>Acariciar-se en parella sense arribar a l'orgasme és fer sexe (n=102)*</i>	27,7	49,1
<i>El preservatiu per vagina es pot col·locar abans de l'erecció del penis (n=99)</i>	70,2	76,9
<i>Estaria disposat/da a fer un petó a la galta a una persona seropositiva (n=98)</i>	69,6	75,0
<i>El clítoris pot estimular-se més fàcilment practicant el sexe oral que realitzant la penetració vaginal (n=101)</i>	76,6	72,2
<i>Totes les ITS (infeccions de transmissió sexual) presenten algun símptoma que fa que la puguem identificar (n=99)</i>	30,4	32,1
<i>Si portes preservatius a sobre (bossa, motxilla, etc) dona la sensació que sempre vols mantenir relacions sexuals (n=105)</i>	42,9	32,1
<i>L'única informació sobre la penetració anal que dispoço prové de les pel·lícules/sèries (n=100)</i>	48,9	52,7
<i>Tot i ser menor d'edat, una noia té dret a què li facilitin la pastilla postcoital (del dia després) si la sol·licita (n=104)</i>	89,8	98,2
<i>La màxima sensibilitat d'una noia en relació al sexe es troba a l'interior de la vagina (n=99)*</i>	41,3	22,6
<i>Estaria incòmode si a la meua classe hi hagués algú amb el VIH (n=103)**</i>	43,8	25,5
<i>La "primera vegada" se sent dolor i/o es produeix un sagnat (penetració vaginal) (n=99)</i>	66,7	59,3
<i>Si un amic/ga s'infectés amb el VIH, probablement em distanciaria d'ell/a (n=102)</i>	17,0	14,5
<i>Una dona no pot quedar-se embarassada la "primera vegada" (penetració vaginal) (n=102)</i>	14,6	16,7
<i>El preservatiu per penis es pot col·locar abans de l'erecció (n=98)</i>	23,9	25,0
<i>La relació sexual només és plena quan arriba l'orgasme a la vegada (n=99)</i>	29,2	29,4
<i>Amb preservatiu és més difícil arribar a l'orgasme (n=102)</i>	33,3	40,7
<i>Col·locar un preservatiu sempre és igual d'avorrit (n=100)</i>	46,8	30,2
<i>És impossible tenir relacions sexuals sense sentir res (n=100)</i>	41,3	53,7
<i>Practicar sexe sempre és plaent, satisfactori i fa sentir a la persona més segura de si mateixa* (n=102)</i>	77,1	57,4
*p<0,05 **p=0,051; No el 100% dels joves responen a tots els ítems.		

RESULTATS COMPARACIÓ PRE-POST TEST

El POST-test de la intervenció *Com prevenim, com gaudim?* comença al cap d'1 o 2 mesos aproximadament de la primera. Es du a terme entre el 17 de març i 14 d'abril de 2015.

PERFIL DE LA MOSTRA

Al POST participen 114 joves (41,2% nois, 54,4% noies i 4,4% NS/NC-) respecte els/les 109 que van participar al PRE. Un total de 80 joves participen en aquesta avaluació PRE-POST. L'edat mitja és de 16,2 anys (DE: 0,51).

En quan a la orientació sexual, dos joves que es definien en el PRE-Test com heterossexuals en el POST-Test es defineixen com homosexuals, i un altre que es definia en el PRE-Test com heterossexual en el POST-Test s'ho estava qüestionant.

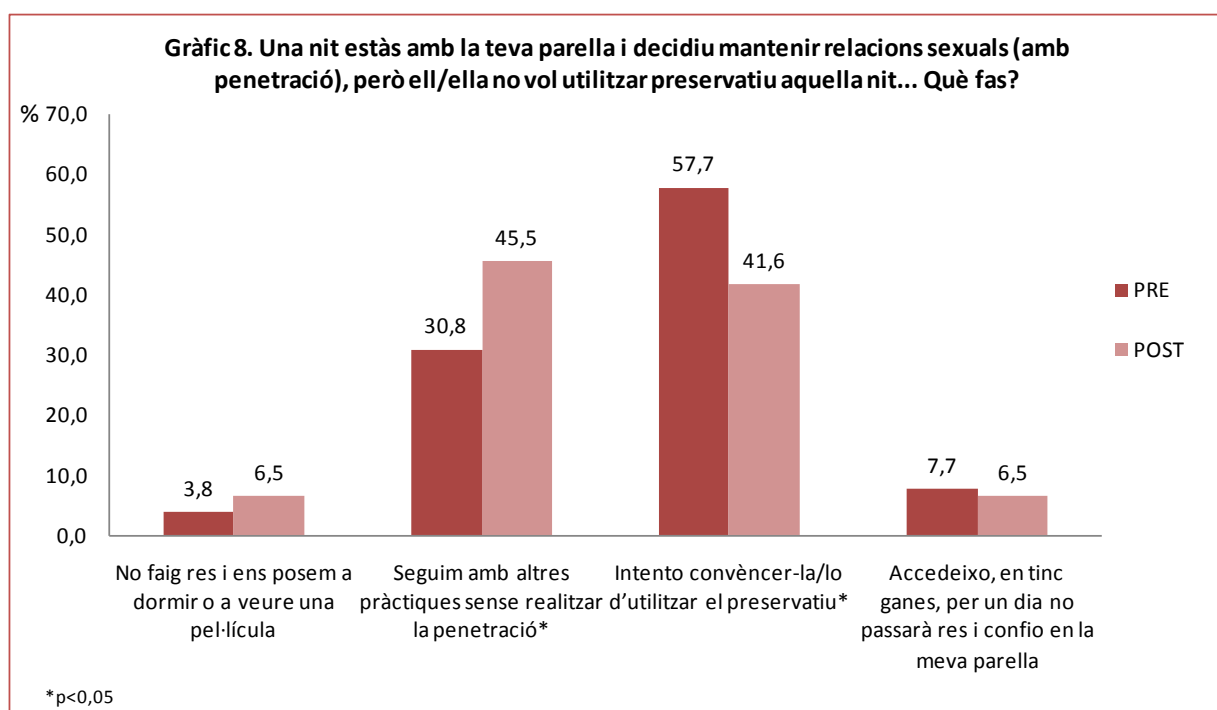
ESTEREOTIPS DE GÈNERE

A la **Taula 9** es compara el valor mitjà de les respostes als ítems que avaluen les opinions en relació als estereotips de gènere entre el PRE-test i POST-test. Valors més elevats en l'escala impliquen opinions més desfavorables en relació a la igualtat entre els gèneres. En el cas dels nois, no s'observen diferències entre el PRE-test i POST-test. En les noies, el valor mitjà disminueix en el POST-test respecte el PRE-test en les categories: “*Per la seva naturalesa, l'home necessita masturbar-se més que la dona*” i “*En general, els homes solen tenir impulsos sexuals de major intensitat*”.

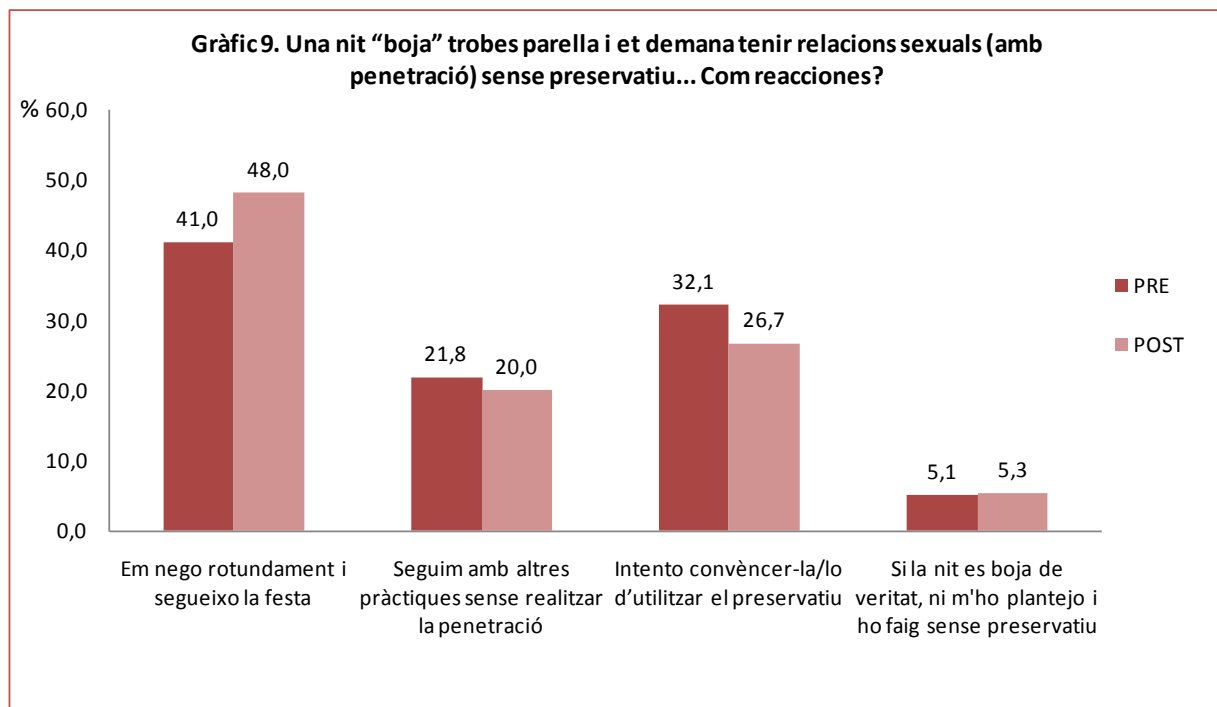
Taula 9. Escala que avalua les opinions en relació als estereotips de gènere (1-Totalment desacord a 7-Totalment d'acord)				
	Nois		Noies	
	Pre-Test (Mitjana)	Post-Test (Mitjana)	Pre-Test (Mitjana)	Post-Test (Mitjana)
<i>Les dones lesbianes haurien de ser acceptades amb total normalitat (n=80)</i>	6,65	6,62	6,72	6,59
<i>No hi ha forma de canviar el fet de que una dona que surt sola de nit, sempre tindrà més probabilitats que un home de trobar-se amb problemes (n=80)</i>	4,26	4,21	4,37	4,22
<i>Tot i que pot semblar dur, ni ara ni mai s'ha de permetre que les parelles homosexuals adoptin nens/es, doncs pot resultar perjudicial que els pares siguin del mateix sexe (n=80)</i>	1,35	1,75	1,74	1,59
<i>En general, si una dona no està casada ni viu en parella sol ser perquè no ha trobat ningú que s'hagi enamorat d'ella (n=80)</i>	2,5	2,64	2,17	2,00
<i>Encara que no ho vulguin reconèixer, les dones sempre se sentiran més atretes per els homes forts i masculins (n=80)</i>	3,97	4,28	3,85	3,48
<i>S'hauria de permetre a nois i noies poder triar lliurement la seva orientació sexual: heterosexualitat, bisexualitat o homosexualitat (n=80)</i>	6,56	6,32	6,83	6,83
<i>Es natural que els pares concedeixin més llibertat als fills nois, ja que les noies sempre poden patir un major perill (n=80)</i>	4,03	3,94	3,87	3,41
<i>Es més adequat que l'home prengui la iniciativa en les relacions sexuals (n=80)</i>	3,35	3,56	2,59	2,57
<i>Per la seva naturalesa, l'home necessita masturbar-se més que la dona (n=80)</i>	3,41	3,26	3,63	2,93
<i>En general, els homes solen tenir impulsos sexuals de major intensitat (n=80)</i>	4,09	4,15	4,09	3,41
<i>S'hauria de considerar normal que una persona homosexual (home o dona) fos president del govern (n=80)</i>	6,29	6,12	6,02	6,27
<i>A pesar de tot el respecte que mereixen, es natural que no es permeti el matrimoni entre homosexuals (n=80)</i>	1,82	2,15	1,72	1,67
diferències estadísticament significatives				

ÚS MESURES PREVENTIVES

Els **Gràfics 8 i 9** mostren l'evolució de les actituds dels/de les joves en diferents situacions que plantegen la capacitat de negociació en l'ús del preservatiu.

S'observa un descens significatiu en el percentatge de joves que intentarien convèncer la parella d'utilitzar el preservatiu, així com un increment significatiu amb els que diuen que seguirien amb d'altres pràctiques si no tinguessin preservatiu.

No s'observen diferències significatives entre el PRE-test i el POST-test en la capacitat de negociació amb una parella ocasional.

CONEIXEMENTS I PERCEPCIONS SOBRE PREVENCIÓ DEL VIH I SALUT SEXUAL

A les **Taules 10 i 11** es presenta la comparació entre el PRE-test i el POST-test en relació als coneixements sobre prevenció del VIH, actituds sobre VIH/ITS i altres aspectes sobre sexualitat dels/de les nois i noies participants.

Taula 10. Coneixements sobre prevenció del VIH				
	% D'acord			
	Nois		Noies	
	PRE	POST	PRE	POST
<i>Compartir pis, estudiar, treballar o compartir la roba amb una persona infectada pel VIH posa en risc a d'altres persones (n=79)</i>	24,2	24,2	27,3**	8,7**
<i>Una persona amb aspecte saludable pot tenir el VIH (n=79)</i>	100,0	88,2	97,8	97,8
<i>Pot reduir-se el risc de transmissió del VIH mantenint relacions sexuals amb una parella fidel i no infectada (n=80)</i>	81,8	82,4	80	87,0
<i>Es pot adquirir el VIH per compartir aliments amb una persona infectada (n=79)</i>	22,6	24,2	20,0	17,4
<i>Es possible infectar-se pel VIH per una picada de mosquit (n=79)</i>	61,3**	39,4**	51,2**	34,8**
<i>El risc de transmetre el VIH a través del sexe oral és molt menor que a través de la penetració (n=79)</i>	59,4*	81,8*	51,1**	82,6**
<i>El VIH es pot agafar morrejant-se amb una persona infectada (n=79)</i>	31,3	32,4	26,2	15,6
<i>Utilitzar sempre el preservatiu en les relacions sexuals fa desaparèixer el risc d'infecció del VIH (n=79)</i>	72,7	70,6	76,1	84,4
*p<0,10; **p<0,05				

En relació als coneixements de les formes de transmissió del VIH (**Taula 10**), en les noies s'observa una evolució positiva significativa en 3 dels 8 ítems mentre que pels nois son 2 els ítems que mostren una evolució positiva.

Taula 11. Coneixements, actituds sobre VIH/ITS i altres aspectes sobre sexualitat				
	% D'acord			
	Nois		Noies	
	PRE	POST	PRE	POST
<i>Treure el penis de la vagina abans d'ejacular evita sempre un embaràs (n=80)</i>	11,8	2,9	10,9	4,3
<i>Acariciar-se en parella sense arribar a l'orgasme és fer sexe (n=77)</i>	34,4	35,5	51,1	65,2
<i>El preservatiu per vagina es pot col·locar abans de l'erecció del penis (n=74)</i>	68,8	81,8	83,3	81,8
<i>Estaria disposat/da a fer un petó a la galta a una persona seropositiva (n=74)</i>	71,9	75,8	81,0	95,5
<i>El clítoris pot estimular-se més fàcilment practicant el sexe oral que realitzant la penetració vaginal (n=76)</i>	78,1	81,3	75,0	91,1
<i>Totes les ITS (infeccions de transmissió sexual) presenten algun símptoma que fa que les puguem identificar (n=76)</i>	31,3**	11,8**	31,8**	11,1**
<i>Si portes preservatiu a sobre (bossa, motxilla...) dóna la sensació que sempre vols mantenir relacions sexuals (n=80)</i>	44,1	48,5	30,4	30,4
<i>L'única informació sobre la penetració anal que dispoço prové de les pel·lícules/sèries (n=76)</i>	38,7	20,6	53,3**	22,2**
<i>Tot i ser menor d'edat, una noia té dret a què li facilitin la pastilla postcoital (del dia després) si la sol·licita (n=79)</i>	97,1	91,2	97,8	97,8
<i>La màxima sensibilitat d'una noia en relació al sexe es troba a l'interior de la vagina (n=75)</i>	41,9**	20,6**	22,7	8,7
<i>Estaria incòmode si a la meua classe hi hagués algú amb el VIH (n=78)</i>	42,4	41,2	20,0	13,3
<i>La "primera vegada" se sent dolor i/o es produeix un sagnat (penetració vaginal) (n=76)</i>	71**	28,1**	62,2**	43,5**
<i>Si un amic/ga s'infectés amb el VIH, probablement em distanciaria d'ell/a (n=77)</i>	18,8	11,8	11,1	6,5
<i>Una dona no pot quedar-se embarassada la "primera vegada" (penetració vaginal) (n=79)</i>	11,8	18,2	13,3	10,9
<i>El preservatiu per penis es pot col·locar abans de l'erecció (n=75)</i>	21,9	15,2	25,6*	13,3*
<i>La relació sexual només és plena quan arriba l'orgasme a la vegada (n=74)</i>	33,3	15,2	29,3	15,9
<i>Amb preservatiu és més difícil arribar a l'orgasme (n=77)</i>	36,4	37,5	40,9**	20,5**
<i>Col·locar un preservatiu sempre és igual d'avorrit (n=76)</i>	48,5	46,9	27,9*	16,3*
<i>És impossible tenir relacions sexuals sense sentir res (n=76)</i>	37,5	42,4	52,3	42,2
<i>Practicar sexe sempre és plaent, satisfactori i fa sentir a la persona més segura de si mateixa (n=77)</i>	72,7	57,6	59,1	52,3
*p<0,10; **p<0,05				

A través de la **Taula 11**, s'observa una millora en el coneixement, actituds i sobre altres dimensions relacionades amb la sexualitat especialment en les noies (milloren 4 ítems). 3 ítems en nois i 6 en noies mostren una evolució positiva entre el PRE-Test i el POST-Test.

Si comparem l'indicador GARP d'ONUSIDA veiem que incrementa significativament en el cas de les noies —del 28,6% al 50,0%— i no varia en el cas dels nois (del 32,1% al 30,3%).

CONCLUSIONS

Les dades mostren **persistència d'estereotips i rols de gènere tradicionals entre els/les joves**. Tot i que certs aspectes relacionats amb els rols i les relacions de gènere milloren un cop realitzada la intervenció, principalment entre les noies, d'altres relacionats amb **mites sobre identitat/orientació sexual** no varien, posant de manifest la necessitat de treballar aquests temes amb major profunditat i en períodes de temps més prolongats per obtenir millors resultats.

En general, **un elevat percentatge de joves han mantingut relacions sexuals amb penetració a la vida (42,4%)**, principalment penetració vaginal, sent aquesta proporció lleugerament superior en les noies (49,1% i 33,3%, respectivament). Aquest percentatge es coincideix amb els resultats d'una enquesta online realitzada a Catalunya l'any 2012 (42,4% entre els nois i noies de 16 anys)².

L'edat mitjana d'inici a les relacions sexuals amb penetració se situa al voltant dels 15 anys, lleugerament inferior a la observada en l'anterior estudi (16 anys), sense observar diferències entre els nois i les noies. Per altra banda, **la mitjana d'edat de l'inici de relacions sexuals compartides en els/les joves, penetratives o no, se situa al voltant dels 14 anys**, posant de manifest la importància de promoure la salut sexual i l'educació sexual de manera progressiva en totes les etapes educatives.

En relació als mètodes preventius escollits en els darrers 12 mesos destaca l'**elevat ús del preservatiu per penis** entre els/les joves, i la majoria tenen clar que l'utilitzen com a mètode per evitar embarassos no planificats així com infeccions de transmissió sexual. Es confirma el **baix ús del preservatiu vaginal** entre els/les joves. El 22,9% dels/les joves declaren haver fet la “**marxa enrere**” en els darrers 12 mesos, un lleuger increment respecte l'anterior mesura.

El **84,2% dels/de les joves van afirmar haver usat el preservatiu a la darrera relació sexual**, sense observar diferències entre nois i noies. La falta de disponibilitat de preservatius (relació sexual imprevista), juntament amb el fet d'estar utilitzant altres mètodes anticonceptius són els principals motius declarats de no ús.

Respecte a com reaccionen davant de la situació de no disposar del preservatiu en la situació d'una possible relació sexual amb la seva parella, més de la meitat dels/de les joves abans de realitzar la intervenció optaven per intentar convèncer la parella d'utilitzar-lo. Al finalitzar la intervenció, podem observar com augmenta el número de joves que realitzen altres pràctiques que no incloquin la penetració (del 30,8% al 45,5%), **posant de manifest un increment dels seus recursos que fan que no es doni tanta importància a la penetració**.

²Folch C, Álvarez JL, Casabona J, Brotons M, Castellsagué X y Grupo Jóvenes e Internet. Determinantes de las conductas sexuales de riesgo en jóvenes de Cataluña. Rev Esp Salud Pública 2015;89: 1-11.

Si tenim en compte una possible relació amb una parella ocasional, s'observen diferències entre nois i noies, **sent les noies les que més es negarien i seguirien amb la festa**. Un cop finalitzada la intervenció, i tot i que les diferències no són significatives, si s'observa a nivell global un descens del percentatge dels/de les joves que intentaria convèncer la parella d'utilitzar preservatiu, incrementant per contra els que diuen que es negarien rotundament i seguirien amb la festa. Cal seguir treballant les habilitats comunicatives i de negociació de l'ús de mesures preventives entre els/les joves.

Entre les principals **dificultats** anomenades pels/per les joves **en l'ús del preservatiu** destaquen diversos arguments clàssics i mites com ara la **por a un possible trencament, la pèrdua de sensibilitat** i el fet que **talla el rotllo**. Per altra banda, cal remarcar que aproximadament $\frac{1}{4}$ part dels joves creuen que **si portes preservatius a sobre els altres pensaran que sempre vols sexe**. Entre els principals **avantatges en l'ús del preservatiu** destaquen la efectivitat per prevenir el VIH i altres ITS, a banda dels embarassos no planificats. Trencar mites i creences entorn a l'ús del preservatiu, així com reforçar els aspectes a favor serà clau si volem que aquest mètode sigui més utilitzat entre els joves.

Un 15,8% dels joves que han tingut relacions sexuals amb penetració declaren haver utilitzat **alguna vegada l'ús del tractament postcoital**, percentatge superior en el cas de les noies (7,7% nois i 20% noies).

La **font principal d'informació sobre sexualitat** dels joves són el grup d'iguals, en segon lloc entre els nois Internet, i entre les noies la parella i/o l'escola. Cal destacar l'increment observat en el percentatge de joves que afirma **haver usat Internet per informar-se sobre sexualitat** en relació a l'estudi anterior (del 42 al 76% en nois i del 13 al 23% en noies, respectivament). El gran ús que fan els/les joves actualment de les xarxes socials fa que aquest canal sigui clau per difondre informació sobre salut sexual i realitzar intervencions educatives.

Finalment, destacar que s'observa que **persisteixen certs mites i dubtes en relació a les vies de transmissió del VIH**. El 26,1% dels nois i el 20% de les noies, pensa que es pot adquirir el VIH per compartir aliments amb una persona infectada, i aproximadament la meitat creu que es pot adquirir per una picada de mosquit. Tot i que certs coneixements milloren un cop realitzada la intervenció, caldria treballar amb més profunditat aquests conceptes generals que potser donem per coneguts. Per altra banda, se segueix observant certs **mites i falses creences en relació al cos i al plaer** que caldria seguir treballant, i més considerant la millora que s'observa entre el pre- i post- intervenció (per exemple en aspectes relacionats amb la primera vegada que es tenen relacions sexuals).